

ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAAN PERUSTUVA LUKUVUOSISUUNNITELMA

Lukuvuosi 2023–2024

Palautetaan 29.9.2023 mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja päiväkodin johtajien Teams-kansioon.

Päiväkoti	_____
Esiopetusyksikkö	Siltatien esiopetus
Esiopetusyksikön yhteistyökoulu	Siltatien koulu
Käsitelty päiväkodissa (pvm.)	26.8.2023

ESIOPETUKSEN YLEINEN JÄRJESTÄMINEN

Työ- ja loma-ajat

Lukuvuosi 2023–2024 (768 tuntia)

Syyslukukausi	9.8 - 22.12.2023
Syysloma (vko 42)	16. – 22.10.2023
Kevätlukukausi	8.1. – 1.6.2024
Talviloma (vko 9)	26.2. – 3.3.2024
Pääsiäisloma	28.3. – 1.4.2024

ESIOPETUSRYHMÄN TOIMINTAKULTTUURI

- Toiminnan periaatteet ja työtavat

Esiopetus toimii kahdessa pysyvässä pienryhmässä, jotka tarvittaessa jaetaan vielä pienempiin ryhmiin. Aikuiset on jaettu opettaja- hoitaja pareiksi

Siltatien esiopetuksessa on toiminnalliset ja monipuoliset työtavat. Käytämme monipuolisesti erilaisia materiaaleja eskarikirjan lisäksi. Päivän aikana toimintaan pienryhmien lisäksi myös yhdessä ja autetaan joustavasti toista pienryhmää. Työtapojen valintaan vaikuttavat lasten mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet sekä kasvattajien vahvuudet. Osallistumme viikoittain joustavaan esi- ja alkuopetukseen. Työtapoja arvioidaan jatkuvasti.

- Oppimisympäristön käyttö

Käytämme eskarin tiloja monipuolisesti sekä sisällä että ulkona. Ulkona eskareilla on aidattu piha. Piha on yhteinen VET-opetuksen luokkien kanssa. Koulun muita tiloja käytämme tarvittaessa. Käymme usein lähiympäristössä tutustumassa retkimaastoihin. Kirjastoauto käy koululla viikoittain ja lasten kanssa käymme lainaamassa usein kirjoja. Ruokailemme yhdessä koululaisten kanssa koulun ruokalassa. Aamupalan syömme ruokalassa oman ryhmän kesken, välipalalla samaan aikaan kanssamme ruokailevat VET-luokkien iltapäiväkerhot.

- Lapsen oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen, kestävä elämäntapa (Yvi esiops s. 20)

Teemme yhteistyötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa viikoittain. Huomioimme yleisen tuen menetelmiä yksilöllisesti ja yhteisöllisesti. Tuemme lasten hyvinvointia liikunnallisen elämäntapaan kannustaen sekä terveellisiin ravintotottumuksiin ohjaten mm. vietämme herkuttomat syntymäpäivät. Kestävä elämäntapa on mm. sosiaalisesti kestävä elämäntavan huomiointia mm. kaveri- ja tunnetaitoja läpikäymällä eri materiaalein. Ryhmän opettajista toinen osallistuu lukuvuoden aikana Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun järjestämään tunne- ja vuorovaikutus opintokokonaisuuteen. Koulutuksesta tulee tehtäviä lapsiryhmän kanssa tehtäväksi, henkilöstölle sekä huoltajille.

- Leikki ja toiminnallisuus opetuksessa (kokonaisvaltainen oppiminen) (Yvi esiops s.35–36)

Leikki kuuluu jokaiseen esiopetuspäiväämme, sille on varattu aikaa lounaan jälkeen. Lapset saavat itse valita leikin ja paikan missä leikkivät. Otamme käyttöön kaveriarvonnin kerran viikossa. Silloin eskareille arvotaan leikkikaveri, jonka kanssa aikuisen tuella leikitään leikkiaika. Näin varmistamme, että kaikki eskarit tutustuvat toisiinsa ja muutamme mahdollisia ennakkoluuloja. Ulkona on mahdollista leikkiä monenlaisia leikkejä eskarin ja VET-luokkien aidatussa pihassa, voimme käyttää myös VET-luokkien ulkoleluja.

Toiminnallisuus on tärkeä toimintamenetelmä ja pyrimme käyttämään usein toiminnallisia oppimismenetelmiä opetuksessa. Tutustumme kirjaimiin ja numeroihin monin eri tavoin toiminnallisia menetelmiä käyttäen esim. Muovailen, etsien kirjaimia ja numeroita ympäristöstä ja leikkien erilaisia leikkejä.

- Digitaitojen tukeminen

Ryhmällä on 8 ipadia, joita voidaan käyttää oppimisessa apuna. Lisäksi eskarissa on kaksi clevertouch-älytaulua. Älytaulua käytämme päivittäin. Lapset saavat pelata oppimisleikkejä toisinaan. Opetuksessa keskitytään digiturvallisuuteen.

- Liikuntaan kannustaminen (Yvi esiops s.49)

Siltatien eskarissa tulee päivittäin jonkin verran arkiliikuntaa eri siirtymissä. Ulkona on liikkumiseen kannustavia välineitä kuten kiipeilyteline, hyrrä ja tasapainoilurata. Kannustetaan paljon istuvia

lapsia valitsemaan liikunnallista tekemistä. Eskarin tiloissa on mahdollista rakentaa liikuntaratoja tai jumpata omaehtoisesti.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (OPH 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Esiops s. 29)

- Kiusaamisen ehkäisy ja kiusaamiseen puuttuminen esiopetusryhmässä

Ryhmässä ei välitetä synttäräkutsuja. Kutsuja varten on kerätty kaverilista, johon saatiin kaikkien lasten huoltajien yhteystiedot.

Mahdollisiin kiusaamistapauksiin puututaan heti ja pienetkin ristiriidat selvitetään nopeasti. Jos ryhmässä ilmenee jatkuvaa kiusaamista, kootaan yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä, jossa pohditaan, miten asiaa lähdetään käsittelemään ja mitä toimenpiteitä tilanne vaatii.

Arvotaan lapsille leikkikaverit viikoittain, näin ehkäisemme ennakkoluulojen syntymistä ja lapset laajentavat kaveripiiriään sekä vahvistamme hyvää yhteishenkeä.

Ryhmässä on tehty säännöt eli eskarisopimus 31.8.2023

ESIOPETUKSEN ARVIOINTI (Ylöjärven esiops s. 36–38)

- esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt

Lukuvuoden aluksi tehdään kielellinen- ja matemaattinen alkukartoitus sekä KPT-kartoitus.

Seuraavat kartoitukset tehdään vuoden vaihteessa ja keväällä ennen kevään LEOPS päivityksiä.

Lapset arvioivat omaa osaamistaan jokaisen kuukauden lopuksi eskarikirjassa olevan tehtävän avulla.

- pedagoginen havainnointi ja dokumentointi

Otamme valokuvia ja laitamme niitä perheille Päikyn kautta muutamia kertoja kuukaudessa.

- lasten osallisuus toiminnan arvioinnissa

Laatupeliä pelataan neljännesvuosittain. Lapset arvioivat säännöllisesti toimintaa peukku arvioinnilla.

- lasten itsearviointin tukeminen

Eskari kirjassa on jaksojen lopussa lasten oma arviointi. Joustavassa esi- ja alkuopetuksessa tulee oman osaamisen arviointiin tähdet.

Keväällä lasten kanssa tehdään arviointilomake ennen siirtopalavereja.

- huoltajien osallisuus arvioinnissa

Huoltajat saavat kertoa ajatuksiaan ja arvioita toiminnasta esiopetuskeskusteluissa sekä syksyllä että keväällä. Huoltajat kuittaavat lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman Päikyyn arvioituaan vastaako se keskustelussa esille nostettuja asioita.

LASTEN JA HUOLTAJIEN OSALLISUUS ESIOPETUKSESSA

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma

- lasten ja huoltajien osallisuus suunnitelman laadinnassa
Lapsia haastatellaan ja heiltä kysytään mitä he haluaisivat oppia eskarissa. Näin voimme ottaa heidän ajatuksiaan huomioon toimintaa suunniteltaessa.

- laatimiseen ja arviointiin liittyvät käytännöt

Tiedottaminen

- tiedottaminen esiopetuksesta

Tiedotamme toiminnastamme Päikyn kautta. Lähetämme perheille viikkosuunnitelman edellisen viikon perjantaina.

- tiedottaminen esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä

Tiedotamme joustavasta esi- ja alkuopetuksesta toiminnan alkaessa syysloman jälkeen. Tiedotamme perheitä keväällä tulevasta koulutulokkaiden tutustumispäivästä.

ESI- JA ALKUOPETUKSEN JOUSTAVAT TOIMINTATAVAT (Ylöjärven esiops s. 33–34)

- käytännön yhteistyön toteuttamisen muodot joustavissa opetusjärjestelyissä

Osallistumme viikoittain joustavan esi- ja alkuopetuksen tiimiin ja suunnitteluun. Tiimi kokoontuu torstaisin klo 13.30-14.15 Siltatien koululla.

- alkuopetuksen ja esiopetuksen toimijoiden välinen yhteistyö

Yhteistyö Siltatien koululla ja eskarissa on helppoa: tapaamme alkuopetuksen opettajia päivittäin ja kokoonnumme viikoittain yhteiseen suunnitteluun. Olemme tehneet yhteistyötä jo pitkään ennen koulun alkua kevään 2023 aikana, joten opettajat ovat ehtineet tutustua toisiinsa mikä helpottaa yhteistyötä.

Tähkätaskun ja Touhulan päiväkodin esiopetuksen edustaja osallistuu joustavan tiimiin.

- vastuu- ja yhteyshenkilöt

Joustavan tiimin puheenjohtaja on Katja

Heli vastaa tiedottamisesta muihin alueen eskareihin

- tiedonsiirron toteuttamisen käytännöt (taitojen havainnointi- ja huoltajien lomakkeet)

PEDAGOGINEN TUKI

Esiopetukseen osallistuvat lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Perusopetuslaki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta. Esiopetukseen

osallistuvan lapsen tuen tarpeet tunnustetaan ja niiden ilmentyessä hänelle järjestetään tarkoituksenmukaista tukea. Oikeanlaisen tuen saaminen on jokaisen lapsen oikeus. Riittävän varhaisella ja oikein kohdennetulla tuella voidaan edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia merkittävästi.

Tuen tarpeen havainnointi ja tukitoimien toteuttaminen kuuluvat koko henkilöstölle heidän koulutuksensa, työnsä ja vastuidensa mukaan.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (Veo) osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen havainnointiin, arviointiin, mallintamiseen ja toteuttamiseen tarpeen mukaan. Erityisopettaja osallistuu ryhmien toimintaan säännöllisesti ja toimii yhteistyössä esiopetuksen henkilökunnan kanssa. Erityisopettaja osallistuu lasten tuen palaveriin tukea suunniteltaessa, sekä sitä arvioitaessa.

Tuen tarpeen ilmetessä huoltajan kanssa keskustellaan tuen saamisen mahdollisuudesta, tuen tasosta sekä käytettävistä tuen menetelmistä. Tuen tarvetta ja käytettäviä tukitoimia arvioidaan ja suunnitellaan esiopettajan kirjaaman pedagogisen arvion (tehostettu tuki) tai pedagogisen selvityksen (erityinen tuki) avulla.

Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet, sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet. Kehityksen ja oppimisen tuki rakentuu mm. lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista. Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki järjestetään osana esiopetuksen päivittäistä toimintaa.

Ylöjärven kaupungin esiopetuksessa on käytössä kolmiportainen tuki. Tuki jaotellaan **yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen**.

Yleinen tuki on lapselle annettavaa pedagogista opetusta, ohjausta sekä toimintaympäristöön ja ryhmärakenteisiin liittyviä ratkaisuja. Esiopetuksen henkilöstö miettii yhdessä lapsen toimintaa, sekä oppimista tukevia ratkaisuja. Yhdessä sovitut ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan (LEOPS) kirjatut toimintatavat yhdenmukaistavat ryhmän henkilökunnan toimintatapoja lapsen tueksi. LEOPSiin kirjattavat toimintatavat ja huomioidaan käydään huoltajien kanssa läpi syksyn LEOPS keskustelussa. Jos yleisen tuen menetelmät arvioidaan riittämättömiksi, tukea voidaan vahvistaa tehostettuun tai erityiseen tukeen.

Tehostetussa tuessa lapsi tarvitsee enemmän ja säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tuen muotoja toisiaan täydentävinä. Tehostetun tuen muotoja yleisen tuen menetelmien lisäksi ovat mm. lapsen kasvun ja opetuksen yksilöllistäminen, joustavat ryhmittelyt ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama tuki ja opetus.

Erityisessä tuessa lapsen tuen tarve on kokoaikaista, jatkuvaa ja yksilöllistä. Erityisessä tuessa yleisen ja tehostetun tuen menetelmien lisäksi lapsen hoidossa korostuu henkilökohtainen ohjaus, erityisosaaminen ja monialainen yhteistyö.

Rakenteellisina tukimuotoina tehostetussa ja erityisessä tuessa voivat olla esim. ryhmän lapsimäärän pienentäminen, varhaiskasvatuksen ohjaaja resurssi, vahvistettu henkilöstöresurssi tai tuettu ryhmä.

Tukitoimien tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista sekä koulutuksellisen, ja sosiaalisen tasa-arvon toteuttamista.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman toteutumista sekä lapsen tuen tarvetta, riittävyttä ja tarkoituksenmukaisuutta on arvioitava, ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa. Useammin, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.

Kaikki tukimuodot tulee järjestää suunnitelmallisesti lapsen kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Tukea suunnitellaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa.

Lapsi on oikeutettu tukitoimiin, vaikka lapsen huoltajat olisivat tuen antamisesta eri mieltä.

Siltatien koululla toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta viikoittain syyslomasta eteenpäin. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön yksi keskeisistä tavoitteista on lapseen liittyvän tiedon ja toimintatapojen siirtyminen eskarista koululle, toiminnan, yhteisten hetkien ja kohtaamisten kautta.

Ryhmissämme on tällä hetkellä kolme lasta, joilla on esiopetusarjen tukena tehostetun tuen toimia, sekä kaksi lasta, joilla on erityisen tuen toimia. Teemme yhteistyötä päiväkodin oman erityisopettajan kanssa viikoittain. Erityisopettaja osallistuu ryhmän toimintaan rinnakkais- ja yhteisopettajana ja tarvittaessa antaa myös erillistä erityisopetusta. Erityisopettaja konsultoi ja auttaa henkilöstöä niin laadukkaasti peruspedagogiikan asioissa, kuin kaikilla tuen eri tasoilla. Huoltajat voivat myös olla yhteydessä erityisopettajaan lapseen liittyvissä asioissa.

Siltatien esiopetuksen erityisopettaja on Marika Pätäri p.040 580 6293

ESIOPETUSRYHMÄN OPISKELUHUOLTO

(Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi (ei ammattikäyttöön tarkoitettuja puhelinnumeroita!)

lääkäri

terveydenhoitaja Katriina Uusi-Illikainen

psykologi Otto Laakso

kuraattori Janne Salmelainen

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

- Esiopetusyksikön yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, kokoontumisaikataulu sekä toiminnan sisältö
Siltatien esiopetuksen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu johtajan koolle kutsumana kaksi kertaa syksyllä ja kaksi kertaa keväällä. Ryhmään kuuluvat esiopetuksen opettajat, johtaja ja erityisopettaja. Tarvittaessa kutsutaan opiskeluhooltoon kuuluvia muita henkilöitä mukaan.
- Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa
Lähikoulun kanssa on sovittu yhteiset opiskeluhoitoryhmän tapaamiset. Niitä on 4 kertaa lukuvuodessa.
- Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt 21.8.2023
- Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen

Poissaoloja seurataan Päikky ohjelman kautta. Jos huoli herää lapsen poissaoloista, otetaan yhteys huoltajiin ja keskustellaan esiopetuksen velvoittavuudesta. Jos poissaolot ja myöhästymiset jatkuvat, konsultoimme koulukuraattoria asiasta.

- Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)
Ryhmässä ei ole kuljetettavia lapsia tällä hetkellä.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

- Esiopetusryhmän käytännöt lapsen ohjaamisessa opiskeluhoitopalveluihin
Keskustelemme huoltajien kanssa asiasta ja kerromme heille opiskeluhoitopalveluista. Voimme tarvittaessa olla yhteydessä huoltajan luvalla suoraan palveluihin.
- Esiopetusryhmässä käytettävät menettelytavat asiantuntijaryhmän kokoamisessa ja suostumuksen hankkimisessa
Lapsen yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoaa opettaja. Ryhmän kokoamisesta ja tarkoituksesta keskustellaan huoltajien kanssa. Ryhmä kootaan huoltajien kirjallisella suostumuksella. Suostumuksen hankkii esiopettaja. Huoltajilla on oikeus kieltää ryhmän kokoaminen.
- Opiskeluhoitokertomusten laatimisen ja säilyttämisen menettelytavat esiopetusryhmässä
Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilönä ja opiskelukertomusten laatijana toimii koollekutsuja. Opiskeluhoitokertomus laaditaan valmiille opiskeluhoitokertomuslomakkeelle. Kertomusta säilytetään lukitussa kaapissa esiopetuksen tiloissa tai johtajan toimistossa.
- Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä
Sairauden hoidosta vastaa lääkehoitokoulutuksen saanut lastenhoitaja. Lääkityksen järjestämistä varten tehdään lääkehoitosuunnitelma. Suunnitelma päivitetään aina tarvittaessa. huoltajien suostumuksella voidaan tarvittaessa olla yhteydessä lasta hoitavaan tahoon ohjeiden ja koulutuksen saamiseksi.
Erityisruokavalion järjestämisestä vastaa koulun keittiö. Erityisruokavaliota varten perhe toimittaa koululle lääkärin / terveydenhoitajantodistuksen tarvittavasta erityisruuasta.
Eettisistä syistä järjestettävään ruokavalioon ei todistusta tarvita.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- Opiskeluhoitotyöstä tiedottaminen esiopetusryhmän lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille
Huoltajille on jaettu opiskeluhoitopalveluista esite. Opiskeluhoitopalveluhenkilöstö esittäytyi lukuvuoden aluksi lapsille.
Kutsumme yhteistyötahoja opiskeluhoitoryhmään mukaan tarvittaessa. Voimme myös konsultoida yhteistyötahoja puhelimitse ja sähköpostilla.

Lapsille puhutaan asiasta heidän kehitystasonsa huomioiden. Turvallisuudesta ja tunnetaidoista keskustellaan paljon lasten kanssa ja heidän kanssaan harjoitellaan erilaisia taitoja.

- Esiopetusryhmän toimintatavat lasten ja huoltajien osallistamisessa opiskeluhoollon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan.

Haluamme, että lapsi kokee olevansa tärkeä sekä huomattu ja hänen asiansa kuullaan. Lapsia rohkaistaan kertomaan asioita ryhmässä, mutta heille annetaan mahdollisuus myös aikuisen kanssa rauhassa pienemässä ryhmässä tai kahden kesken keskustelemaan. Jokaista lasta haastatellaan ennen oppimissuunnitelma keskustelua.

Kohtaamme päivittäin lasten lisäksi myös heidän huoltajansa. Kerromme kuulumiset lasta koskien ja olemme avoimia kuulemaan ja vastaanottamaan myös huoltajien kommentit ja mielipiteet. Arvostamme huoltajien ajatuksia oman lapsen kasvun ja kehityksen parhaimpina asiantuntijoina.

- Esiopetusryhmän toimintatavat opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden ja muiden opiskeluhoollon yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhoitopalveluiden asiantuntijoihin otetaan tarvittaessa yhteyttä, kun lapsesta herää huoli.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa 26.8.2023
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa 26.8.2023
- Ryhmässä laadittu säännöt 31.8.2023